

(Címer)

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.177/2018/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a **(felszámoló cég neve)** felszámoló (felszámolóbiztos: **felszámolóbiztos neve, felszámoló székhelye.**) által képviselt **(felperes neve, székhelye)** alatti székhelyű felperes által – a **(ügyvéd neve)** ügyvéd **(ügyvéd címe.)** által képviselt **alperes neve(alperes címe)** szám alatti állandó lakos alperes ellen vezetői felelősség megállapítása iránti perében a Kecskeméti Törvényszék 2018. március 22. napján kelt 15.G.21.155/2017/15. sorszámu ítélet ellen az alperes által 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

Az ítéltábla az alábbi tényállást állapította meg.

A felperesi gazdasági társaság cégjegyzék szerinti képviselője 2004. december 8. napjától az alperes volt. A felperessel szemben az APEH ... Megyei Igazgatósága 2006. május 8. napjától adóvégrehajtási eljárást folytatott, amely eredménytelen volt. Az adós 2011. december 31-i mérlegfordulónapra készített beszámolója szerint 12.487.000,- forint összegű vagyonnal rendelkezett, melyből 8.727.000,- forint pénztárban kimutatott pénzeszköz volt, valamint 30.076.000,- forint összegű rövid lejáratú kötelezettségei voltak.

Az adós adóhátraléka az adóhatóság felé 2011. december 31. napján 4.099.000,- forint volt, amely 2014. december 31. napjáig 30.419.946,- forintra emelkedett. A felperes adószámát az adóhatóság 2011. június 17. napján felfüggesztette.

Az adóssal szemben a NAV 2014. február 20. napján előterjesztett kérelmében kérte a felszámolási eljárást is szabályozó 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 27. § (2) bekezdés c) pontja alapján a fizetéseképtelenség megállapítását és a felszámolás elrendelését arra hivatkozással, hogy az adósnak 8.793.500,- forint adótartozása keletkezett, melynek végrehajtására lefolytatott adóvégrehajtási eljárás eredményre nem vezetett. A felszámolási ügyekben eljáró **(város neve)-i** Törvényszék 2014. május 23. napján kelt Fpk....-14-.../5. sorszámu végzésével állapította meg az adós fizetéseképtelenségét és rendelte el vele szemben főeljárásként a felszámolási eljárás lefolytatását. Az adós felszámolásának kezdő időpontja 2014. október 7. napja. Az adós felszámolási eljárásába összesen három hitelező jelentett be hitelezői igényt összesen 32.573.899,- forint összegben.

A felszámolási eljárás során a felszámoló felhívására az alperes 2015. február 6. napján adta át az adós iratait és tevékenységet lezáró mérlegét. A tevékenységzáró mérlegben – egyebek mellett – a pénzeszközök soron 24.377.000,- forint összeg került feltüntetésre. A felszámoló ezen összeg

átadására felszólította az alperest, aki ennek nem tett eleget. A felszámoló feljelentésére indult büntetőeljárásban megállapításra került, hogy az alperes nem tudott elszámolni 24.348.000,- forint házipénztár pénzeszközzel.

A felszámoló 2017. július 4. napján előterjesztett kereseti kérelmében a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján kérte annak megállapítását, hogy az alperes, mint a felperes volt vezető tisztségviselője a társaság fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, ezáltal a társaság vagyona 24.348.000,- forinttal csökkent. A fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját 2011. évben jelölte meg, vagyonsökkentő magatartásként pedig, hogy az alperes az általa átadott tevékenységzáró mérlegben a pénzeszközök soron feltüntetett házipénztár összegével nem tudott elszámolni, azt a felszámolónak nem adta át. Hivatkozott az alperessel szembeni büntető eljárásban beszerzett szakvéleményre, amely szerint az alperes 24.348.000,- forint házipénztár összeggel nem tudott elszámolni. A vagyonsökkenés mértékét 24.348.000,- forintban jelölte meg.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, mert a kereseti kérelem bizonyítékokkal nincs alátámasztva. Olyan igazságügyi szakértői vélemény, amely nem a polgári per eredményeként készült, és a kirendelésre a felperes indítványt sem tett, nem használható fel. A felelősség alóli mentesülés körében arra hivatkozott, a büntetőeljárás során tett nyilatkozatával jelen perben igazolta, hogy a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében. A büntetőeljárásban sajátkezü írott előadása szerint a szülei által kölcsönadott pénzeszközök testesültek meg 22.606.000,- forint összegben, melyet ő fizetett be a társaságnak, és azt 2014. október 6. napján 22.606.725,- forint összegben szüleinek vissza is fizette. Állította, nem volt tudomása arról, hogy bizonylatokat kell kiállítani esetleges tagi kölcsön befizetése, valamint annak visszafizetése esetén is. Nem vitatta, hogy a felperesnek voltak adótartozásai, és a felszámolási kérelem időpontjában a lejárt adótartozás összege 8.793.500,- forint volt és ebben az időpontban likvid pénzeszköz nem állt rendelkezésre a tartozás kiegyenlítéséhez. A lízingelt gépjármű árverezésre került, melyből 1.200.000,- forint befolyt az adóhatósághoz. **(város neve)** Város Önkormányzata felé fennálló helyi adótartozás csökkentése érdekében intézkedést nem tett. Intézkedései az elmúlt három évben arra irányultak, hogy a társaságot fenntartsa, ezért a temetkezési szolgáltatást más településen is folyamatba tette azzal, hogy az bevételt nem hozott. Más intézkedést a hitelezői érdekek védelme vonatkozásában nem tett.

2013. évre tette azt az időpontot, amikor észlelte, hogy a felperesnél likviditási gondok vannak. Ezért próbálta bővíteni a tevékenységi kört, eredménytelenül. Előadta azt is, a vagyonsökkenés szakértői kompetenciába tartozó szakkérdés, melyet a felperesnek kell szakértővel bizonyítania. A felperes pénztárhiánya könyvviteli hibákra vezethető vissza. Vitatta a tevékenységet lezáró mérleg adatait, valamint a folyamatban lévő büntetőeljárás, valamint az általa kezdeményezett adófélülvizsgálati eljárás jogerős befejezésig a per felfüggesztését kérte a Pp. 152. § alapján. Csak az adóhatósági eljárás eredményéhez képest lehet meghatározni az adóhatóság által felülvizsgált tevékenységet lezáró mérleg vitatott adatait, köztük a pénzeszközre vonatkozót. Az a tény, hogy az adósnak pénztárhiánya van, könyvviteli hibára vezethető vissza.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes, mint a felperes volt ügyvezetője a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet (2012. január 1.) bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek elsődlegességének figyelembevételével látta el és ezáltal a felperes vagyona 24.348.000,- forint összeggel csökkent.

Döntésének indokolásában vizsgálta, hogy az alperes vezetői felelősségének megállapításához szükséges, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt törvényi feltételek fennállnak-e.

A csatolt iratokból megállapította, hogy a felperesnek 2011. december 31-én 4.099.000,- forint, 2012. december 31-én 6.244.500,- forint, 2013. december 31-én 8.689.500,- forint, 2014. december 31-én 30.419.946,- forint adóhátraléka állt fenn, melyből következően lényegében 2012. január 1. napjától, 2011. évtől folyamatosan képtelen volt a költségvetés felé fennálló fizetési kötelezettséget teljesíteni, ezért ezen időponttól a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet a felperesnél bekövetkezett. Ezt erősíti, hogy a felszámolás kezdő időpontja – 2014. október 7. – szerint leadott mérlegadatok alapján ebben az időpontban 24.348.000,- forint házipénztár eszközzel az alperes, mint ügyvezető nem tudott elszámolni, azt nem tudta kiadni a felszámoló részére. Az alperes sajátkezűleg írt előadásából és személyes meghallgatása során előadottakból megállapítható, hogy a felszámolás kezdő időpontját megelőző napon, 2014. október 6. napján 22.606.725,- forintot vett ki a felperes házipénztárából. Bizonylat hiányában nem volt megállapítható, hogy az alperes szülei fizették be ezen összeget a felperes pénztárába, és annak sincs nyoma a fellelhető könyvelési adatokban, és az sem igazolt, hogy ezt az összeget az alperes valóban a szüleinek fizette vissza.

(tanú neve) tanú vallomásaiban bizonyította, hogy 2014. július 31-ig a pénztárkészlet 25.147.000,- forintot mutatott, melyhez képest a zárómérleg leadásakor a házipénztárban 24.377.000,- forint volt. A rendelkezésre álló periratok alapján a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet és a felszámolás kezdő időpontja közötti időszakban a felperes mérleg adatai folyamatos adóhátralékot mutattak, illetve a házipénztárból a felperes az alperes saját előadása szerint nagy összegű (22.606.725,- forint) kivétet eszközölt 2014. október 6-án anélkül, hogy ez bármilyen könyvelési bizonylattal alátámasztható lett volna. Ez egyben azt is jelenti, hogy a felszámolási eljárás megindulását követően az abba bejelentett három hitelező összes hitelezői igényének kielégítésére 32.673.899,- forint összegben nem nyílt fedezet. Ezért a felperes vagyonsökkenése a keresettel érvényesített igényt bizonyíthatóan meghaladta. A vagyonsökkenés mértékét a keresethez kötöttség alapján állapította meg, mert a valóságos vagyonsökkenés mértéke a hitelezői igény bejelentések összegével megegyező, azonban a felperes keresetében kizárólag ezen összegre kérte a vagyonsökkenés megállapítását, melyet a mérleg adatok igazoltak. A mérleget az alperes sajátkezűleg aláírta, nem tette vitássá a felszámolási eljárás megindítását követően, 2014. február 20. napján azt a tényt, hogy a mérlegadatok a valóságnak megfelelnek, azaz a házipénztárban 24.348.000,- forint, amellyel a felszámolás kezdő időpontjában a felszámoló felé nem tudott elszámolni. A felperes személyes előadása, a tanú vallomása alapján szakértő nélkül is leadott mérleg adatokkal egyezően megállapíthatóvá vált a vagyonsökkenés mértéke. A feltárt tényadatok alapján mellőzte szakértő kirendelését, melynek oka az is volt, hogy az alperest bár felhívta a szakértői díjelőleg befizetésére, azt nem fizette meg alperes költségkedvezmény iránti kérelmének elutasítása mellett, így a büntetőeljárástól független újabb szakértői vélemény beszerzésére nem kerülhetett sor. Hangsúlyozta, a rendelkezésre álló bizonyítékok elegendőek voltak ahhoz, hogy a kereset szerint megállapítsa a vagyonsökkenés mértékét.

Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében az alperes annak megváltoztatásával a kereset elutasítását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. A perben a felperest terhelte az ügyvezetői felelősség bizonyítása, melyre a büntetőeljárásban készült igazságügyi szakértői véleményt nyújtott be, melyet ellenvetésére a büntetőeljárási jogot sértő személyvédelem miatt a bizonyítás köréből az elsőfokú bíróság kizárt. Ezt követően a felperes tevékenységet lezáró mérleggel kívánta bizonyítani állítását, melyet vitatott. A bíróság szakértői kompetencia hiánya miatt igazságügyi könyvszakértőt rendelt ki, azonban a bizonyítási terhet megfordította és kötelezte szakértői díjelőleg letételére, melynek nem tett eleget azért, mert álláspontja szerint a bizonyítási teher nem fordult meg. Ezt támasztja alá, hogy a bizonyítást a büntető igazságügyi szakértő kizárása mellett polgári perben igazságügyi szakértővel indokoltnak tartotta. Szakvéleménnyel nem került bizonyításra, hogy az ügyvezetői felelősséget pénztárhiányra lehet alapítani.

A fellebbezésre észrevétel nem érkezett.

A fellebbezés nem alapos.

A felperes keresetében az alperes mint az adós ügyvezető felelősségének megállapítását kérte a Cstv. 33/A. §-a alapján.

Az adóssal szemben előterjesztett felszámolási kérelem időpontjában (2014.02.20.) hatályos és jelen ügyben alkalmazandó Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint a hitelező vagy – az adós nevében – a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól annak megállapítását, hogy azok akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látták el és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelező követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsították, vagy elmulasztották a környezeti terhek rendezését. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

A törvényhely (3) bekezdése szerint mentesül a felelősség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette, a hitelezői veszteségek csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. Amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem tett eleget az adós éves beszámolója (összevont konszolidált éves beszámolója) külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a-d) pontja szerinti beszámolóképzési, irat és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell.

A fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezte esetén az ügyvezető marasztalásának lehetőségét a 2006. évi IV. tv. (Gt.) 30. § (3) bekezdésében foglaltak alapján, a 2006. évi VI. törvény iktatta be felszámolás esetére a Cstv. rendelkezései közé akként, hogy az igényérvényesítés két lépcsőben történhet, először a felszámolási eljárás alatt megállapítási kereset (Cstv. 33/A. §), majd ennek eredményessége után – az adós törlését követően – külön marasztalási kereset előterjesztésével (Cstv. 63. § (3) bekezdés, majd 33/A. § (6) bekezdés).

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének a vezetői felelősség megállapításának alapjául szolgáló törvényi tényállás elemei közül tehát – fő szabályként – a perben a felperesnek kell bizonyítania az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztének kezdő időpontját, az ezt követően kifejtett hitelezői érdekeket sértő azon ügyvezetői (alperesi) magatartásokat, amelyekkel okozati összefüggésben az adósnál vagyonsökkenés (az ún. aktív vagyon) csökkenése következett be, vagy a hitelezők követelésének kielégítése megghiúsult.

Perbeli esetben a felperes az elsőfokú eljárás során megjelölte az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének kezdő időpontját (2011. év) és az ezt követően tanúsított azon alperesi (vezetői) magatartást, amelynek következtében az adósnál vagyonsökkenés következett be. Utóbbi körében előadta, hogy az alperes az általa aláírt tevékenység záró mérlegben feltüntetésre került pénzeszközzel nem tudott elszámolni, azt felszólítás ellenére sem adta át a felszámolónak, ezt a vele szemben folyó büntető eljárásban beszerzett szakvélemény is alátámasztja.

Az ítéletábra rámutat arra, hogy a felperes ezzel – tartalmát tekintve – a Cstv. 33/A. § (3) bekezdés második mondata szerinti törvényi vélelem fennállására hivatkozott, arra, hogy az alperes a Cstv. 31. § (1) bekezdés b) pontjában írt vagyónátadási kötelezettségének nem tett eleget. A törvényi vélelem alapján pedig a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell. Ez konkrétan azt jelenti, hogy a törvényi vélelem fennállása esetén – a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti főszabálytól eltérően – a felperesnek csak a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját kell állítania és bizonyítania, az ezt követő hitelezői érdekeket sértő magatartásokat, - amellyel kapcsolatban a vagyonsökkenés bekövetkezett - azonban nem, elegendő csupán állítania a vagyonsökkenés tényét.

Ennek alapján tehát elsőként a felperesnek az adósnál bekövetkezett fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját kellett állítania és bizonyítania. Az alperes az elsőfokú eljárás során, de fellebbezésében sem vitatta a felperes keresetében állított, illetve az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját.

A fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkeztének időpontja nem azonos a Cstv. 27. § (2) bekezdésében szabályozott fizetéseképtelenséggel. Utóbbi pénzforgalmi szemléleten alapul. Ha az ott szabályozott bármely feltétel megvalósul, akkor az adós – függetlenül fizetési szándékától, képességétől, tényleges vagyontól – fizetéseképtelenné minősül, ellene felszámolási eljárás indítható. Fenyegető fizetéseképtelenség esetén nem az a döntő, hogy van az adósnak olyan tartozása, amely alapján a Cstv. 27. § (2) bekezdése értelmében – arra irányuló kérelem esetén – fizetéseképtelenné minősülne, hanem az a lényeges, hogy az adós a tartozását esedékességkor képes-e megfizetni. Ha igen, de egyéb – gazdasági, üzletpolitikai – okból nem akarja tartozását kiegyenlíteni, a fenyegető fizetéseképtelenség nem áll fenn (ebben az esetben ellene felszámolási eljárás kezdeményezhető). Abban az esetben, ha az adós a tartozás megfizetésére esedékességkor azért nem képes, mert nincs elegendő pénzeszköze, akkor bekövetkezik a fenyegető fizetéseképtelenség és ha ezt a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy előre láthatták (ettől az időponttól kezdve a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint – a felszámolás megindulása mint korábbi konjunktív törvényi feltétel bekövetkezése esetén – beáll a személyes helytállási kötelezettség a hitelezőkkel szemben. A tartozás esedékességkor történő kielégítésére való képesség likvid pénzeszköz meglétét feltételezi, vagyis nem elegendő ha az adós teljes vagyona – készpénzzé konvertálása esetén – egyébként fedezetet nyújtana a tartozások kiegyenlítésére. Hangsúly evonatkozásban az esedékességkor történő kielégítésen van, ezért az adós képviselőinek folyamatosan figyelemmel kell kísérniük a cég esedékessé vált lejárt tartozásait és a készpénzállományról szóló (cash-flow) kimutatást. A vezető döntési szabadsága kiterjed arra, hogy a lejárt tartozásokat milyen sorrendben elégíti ki, azonban ezt csak addig az időpontig teheti meg, amíg előre látható, hogy az adós mobilizálható, illetve meglévő készpénz vagyona az összes lejárt és lejáró követelésekre fedezetet tud nyújtani (BDT2013/3/48, ÍH2013/38.).

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontjának megállapítása a társaság vagyoni helyzetének, gazdálkodásának átfogó elemzését igénylő bonyolult gazdasági kérdés. Az ilyen típusú perben ezért általában könyvszakértői bizonyításnak kell tisztáznia a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját és azt, hogy azt követően milyen gazdasági események történtek, milyen vezetői magatartás felel meg a hitelezői érdekek védelmének, továbbá mekkora a jogellenes vezetői magatartással kapcsolatos vagyonsökkenés pontos mértéke vagy a ki nem elégített hitelezői követelés.

Jelen perben megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság szakértő kirendelése nélkül a rendelkezésre álló mérlegadatok alapján állapította meg – a keresetben megjelölt időponttal azonosan – a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját. A keresetlevél mellékleteként rendelkezésre álló 2011. december 31. napjára készített mérleg fordulónapon az adós 9.444.000,- forint összegű forgóeszközzel rendelkezett, amelyből 8.727.000,- forint volt a pénzeszköz, mellyel szemben 30.076.000,- forint összegű rövid lejáratú (egy éven belül esedékessé váló) kötelezettsége

állt fenn, továbbá az adós adóhátraléka a felperes felé 2011. december 31. napján 4.099.000,- forint volt. Az ítéletábra megjegyzi, hogy az adott mérlegfordulónapra készített mérlegből nem állapítható meg, hogy az ún. rövid lejáratú (azaz 1 éven belül esedékessé váló) kötelezettségek mikor váltak éven belül esedékessé. Ezért a nagy volumenű (értékű) gazdálkodást folytató adós esetén pusztán csak a mérleg adatokból általában pontosan nem állapítható meg a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének konkrét időpontja, az csak az adott év részletes gazdálkodási adataiból állapítható meg. Könyvszakértői kérdés ugyanis annak megállapítása, hogy az ilyen adós pontosan mely időpontban került olyan helyzetbe, amikor az esedékessé váló olyan kötelezettségeit azért nem tudta megfizetni, mert annak kiegyenlítéséhez nem rendelkezett az adott időpontban elegendő likvid vagyoni eszközzel (készpénzzel), illetve készpénzzé tehető forgóeszközökkel. Jelen esetben azonban a fenti mérlegadatokról megállapíthatóan a felperesi adós nagy volumenű gazdálkodást nem folytatott, továbbá a rá vonatkozó cégkivonatból megállapíthatóan az APEH ... Megyei Igazgatósága 2006. május 8. napján vele szemben végrehajtási eljárást indított, amely a felszámolási eljárásig tartott és az eredménytelen volt. A felperessel szemben a felszámolási eljárást is az adóhatóság kezdeményezte a lejárt, meg nem fizetett adótartozásra indított adóvégrehajtási eljárás eredménytelenségére hivatkozva. Ezen túl megállapítható az is, hogy az adós adószámának felfüggesztésére 2011. június 17. napján került sor az adóhatóság által. Mindezen adatok egybevetéséből az ítéletábra azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság helytálló döntést hozott, amikor a keresettel egyezően az adós fizetési képtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezte időpontját 2011. december 31. napjában állapította meg.

A felperes az ezt követően tanúsított hitelezői érdekeket sértő ügyvezetői magatartást is megjelölte, amely tartalmában – a vagyonátadási kötelezettség elmulasztása – a vélelemre történő hivatkozás. Azt az alperes sem vitatta, hogy az adós tevékenység lezáró mérlegében, mely 2014. október 7. napjára készült – és amelyet alperes saját kezű sajátkezüleg aláírt – a pénzeszközök soron 24.377.000,- forintot tüntetett fel, melyet a felszámolónak nem adott át. Ezzel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az könyvelési hiba, mert ezen összeget 22.606.705,- forint összegben a szüleinek 2014. október 6. napján a korábban az általuk adott kölcsönre visszafizette, csak e tétel könyvelésére nem került sor.

A gazdasági társaság – perbeli esetben az adós – vezető tisztségviselője másnak, a társaságnak a vagyonával gazdálkodik, ezért vezető tisztségviselői minőségével összefüggésben el kell tudnia számolni a vezetése alatt történt gazdasági eseményekkel, vagyoni eszközökkel. Ezzel összefüggésben a számvitelről szóló 2000. évi C. tv. (Sztv.) 4. § (1) bekezdése szerint a gazdálkodó szervezet működéséről vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről az üzleti év könyveinek zárását követően könyvvezetéssel alátámasztott beszámolót köteles készíteni, melyet a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 2006. évi V. tv. (Ctv.) 18. § (1) bekezdése szerint kell közzétenni. A társasági adóról szóló 1996. évi LXXXI. tv. (Tao tv.) 7. §-a szerint az adóévben május 31. napjáig kell az beszámolót elkészíteni, melynek során az adózót az adózás rendjéről szóló 2003. évi CXII. tv. (Art.) 7. § (2) bekezdése szerint törvényes képviselője képviseli. Figyelemmel arra, hogy az alperes a gazdasági társaság vezető tisztségviselője volt, ezért a beszámoló készítési kötelezettsége fennállt és a mérleg aláírásával annak tartalmáért felelősséget vállalt, elismerte az abban foglaltak valódiságát (BDT2011/12/219.). Az ítéletábra rámutat, hogy ezen szabályok nyilvánvalóan irányadóak az adós tevékenység záró mérlegére is, amelyet az alperesnek a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) pontja alapján kellett elkészítenie.

A fent kifejtettek alapján az ítéletábra az Sztv-ben szabályozott valódiság elve (16. § (3) bekezdés) alapján az alperes által 2011. december 31. napjára és a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) pontja szerint készített tevékenység záró mérleget a tényállás megállapítása körében elfogadta. Eszerint a tevékenység lezáró mérleg időpontjában az adós 24.348.000,- Ft készpénzvagyonnal rendelkezett, melyet az alperes a felszámolónak nem adott át.

Az ezzel ellentétes tényállítás, mely szerint a pénzeszköz azért nem áll rendelkezésre, mert azt korábban a szüleinek – az általuk nyújtott kölcsön törlesztéseként - visszafizette és téves könyvelés folytán került a tevékenység záró mérlegbe, illetőleg annak könyvelése elmaradt, a bizonyítás e körben az alperest terhelte (Pp. 164. § (1) bekezdés). Az alperes érdekében állt ugyanis annak kétséget kizáró bizonyítása, hogy a saját maga által aláírt tevékenységzáró mérlegben feltüntetett házipénztárban lévőként feltüntetett pénzösszeg nem valós, ezért azzal kapcsolatos vagyonátadási kötelezettsége nem áll fenn. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor azt állapította meg, hogy ekörben a bizonyítási teher az alperesen van. Azt az alperes sem vitatta, hogy e tény bizonyítását illetően könyvszakértői vélemény beszerzése szükséges (6. srsz.). Ezért az elsőfokú bíróság nem sértett jogszabályt, amikor a bizonyítási terhet az alperesre osztva felhívta a szakértői díj előlegzésére (9. srsz.). Ugyanakkor az sem volt vitatott az alperes részéről, hogy – a bizonyítási kötelezettséggel kapcsolatos ellentétes jogi álláspontja miatt – a szakértői díj előlegezésére vonatkozó felhívásnak a személyes költségmentesség engedélyezésére vonatkozó kérelme elutasítását (15/I. srsz. végzés) követően sem tett eleget. Ezért az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokból helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes Cstv. 33/A. § szerinti felelősségének, törvényi feltételei fennállanak, azaz alperesi ügyvezetőnek az adós gazdálkodó szervezet vagyonában bekövetkezett 24.348.000,- Ft összegű vagyonsökkenésért felelőssége megállapítható.

Az ítéletábra az alperes másodlagos hivatkozására vonatkozóan, hogy 2014. október 6. napján a szüleitől korábban kapott 22.606.725,- forintot fizette vissza a szüleinek és ezért felelőssége nem áll fenn, a következőket jegyzi meg. Az alperes saját előadása szerint a szülei ekkora összeget adtak át a részére, amelyet ő az adósnak adott kölcsön, majd ezen összeget 2014. október 6. napján a szüleinek fizette vissza. Az nem volt vitás, hogy ezen jogügyletről okirat nem készült, a be- és kifizetésről sem áll rendelkezésre pénztárbizonylat. Ezen adatokkal ezért nem igazolt az, hogy az adósnak a szülei nyújtottak kölcsönt, csupán az lenne megállapítható, hogy szülei által adott pénzt maga az alperes fizette be az adósnak, tagi kölcsönként. Az alperes saját előadása alapján 2014. október 6. napján 22.606.725,- forintot az adóstól felvett.

Nem vitás ugyanakkor, hogy az adós ekkor már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, melyről az alperes tudott, mert, mint ügyvezető ekkor már tudomással bírt az adóssal szembeni felszámolási kérelemről (2014.02.20.), továbbá a 2013. évi mérlegből arról is, hogy a likvid vagyont meghaladó tartozása áll fenn az adósnak a hitelezők felé. Az alperesi vezető tisztségviselőre ebben az időszakban ezért az a törvényi elvárás hárult, hogy a céget a hitelezők érdekeinek elsődleges figyelembevételével vezesse, és ne veszélyeztesse azok esélyét a követeléseik behajtására. A hitelezői érdek ebben a vonatkozásában valamennyi olyan személy érdekét jelenti, akikkel szemben az adósnak számviteli mérlege forrásoldala szerint kötelezettségei vannak. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése esetén az ügyvezetőnek fennmarad a döntési lehetősége, hogy a cég valamely adósának követelését kielégítse, azonban mérlegelnie kell, hogy ezzel mely hitelezőnek kedvez. A vezető szabad döntési jogköre ilyen esetben csak addig áll fenn, amíg az adós likvid, elsősorban készpénz vagyona az összes lejárt, illetve rövid távon lejáráó követelésre fedezetet nyújt (IH2013. 38.). A peradatokból megállapíthatóan azonban ezen tagi kölcsön visszafizetésével az alperes, mint az adós ügyvezetője a likvid pénzeszközt a saját maga vagy állítása szerint a szülei felé fennálló tartozás rendezésére fordította. Ez a többi hitelező érdekét nagymértékben sértette, mert a többi hitelező érdeke azt kívánta meg, hogy a társaság tagja, ügyvezetője, illetőleg azok hozzátartozója saját követeléséhez ne jusson hozzá soron kívül, külső hitelezőt megelőzve, és az ügyvezető saját maga részére a kölcsön visszafizetésével a társasági vagyont ne csökkentse (BDT2013. 28881). Az nem kétséges, hogy számviteli szempontból az adósnak nyújtott tagi hitel és a más, harmadik személyekkel, mint hitelezőkkel szembeni tartozás is a céggel szembeni követelés, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti magatartás szempontjából azonban másként kell megítélni a

kívülálló hitelezőt és a társaság tagjait, vezetőit, illetőleg ezek hozzátartozóit, mint a kölcsönt nyújtó és ilyen módon hitelezővé váló személyeket. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése nem vitásan azt a célt szolgálja, hogy a társaságon kívülálló külső hitelezők az adós gazdasági társasággal kapcsolatban álló személyek érdekeit, különösen a közpénzek behajtási kötelezettségét teljesítő adóhatóság, mint hitelező érdekeit szem előtt tartva járjon el a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő gazdasági társaság vezető tisztségviselője. Ez szolgálja a jogbiztonságot és a gazdasági élet biztonságát. Így tehát a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésével kapcsolatos bírói gyakorlatból következően a tagi kölcsön visszafizetése nem hiúsíthatja meg a külső harmadik személy hitelező követeléseinek kielégítését. Mindebből az következik, hogy az alperes akár saját magának, akár a szüleinek más hitelezőket megelőzően fizette vissza az általa állított összeget, az mindenképp a többi hitelező érdekét sértő magatartás volt. Ezért az alperes ügyvezetői felelőssége a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint akkor is fennállna, ha sikerrel bizonyította volna alperes, hogy a készpénzvagyron 2014. október 6. napján a szüleinek visszafizetésre került.

Az alperes 3. és 10. sorszám alatt kérelmet terjesztett elő és a Pp. 152. §-a alapján kérte az eljárás felfüggesztését a vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárás befejezéséig, illetve arra hivatkozással, hogy az adóhatóság előtt eljárást indított. Mellékelte az adóhatóságnál 2018. január 2. napján előterjesztett kérelmét, melyben a 2011-2014. évi adófolyószámlák felülvizsgálatát kezdeményezte. Az elsőfokú bíróság a kérelemről alakszerű döntést nem hozott ugyan, azonban a tárgyalást nem függesztette fel, azt folytatta és az ügy érdemében hozott ítéletet. Az eljárás felfüggesztését elrendelő végzés ellen van helye külön fellebbezésnek (Pp. 155. § (3) bekezdése), a felfüggesztést elutasító végzés ellen ugyan nincs, a bíróság azonban legkésőbb az eljárást befejező határozatában a felfüggesztés mellőzését indokolni köteles. Ténykérdés, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében az eljárás felfüggesztésére vonatkozó kérelem elutasítását nem indokolta, ugyanakkor ezt az alperes fellebbezésében nem sérelmezte. Az ítélet tábla álláspontja szerint azonban az eljárás felfüggesztése az alperes által megjelölt eljárások miatt nem volt indokolt. Jelen per tárgya az alperes Cstv. 33/A. §-a szerinti ügyvezetői felelősségének megállapítása, majd ezt követően adott esetben külön perben marasztalása. Mindebből következően jelen eljárás kereteit meghaladja az adós felszámolási eljárásába – akár az adóhatóság által – bejelentett hitelezői igények összecszerúségének vizsgálata, arra a Cstv. szabályai szerint a felszámoló köteles, és amennyiben azt akár jogalapjában, akár összecszerúségében vitatja, a felszámolási ügyekben eljáró bírósághoz vitatott hitelezői igényként köteles beterjeszteni (Cstv. 46. § (6) bekezdés). A megállapítási pert az alperes által az adósnak okozott vagyonszökkenések miatti felelősség megállapítására indította az adós képviselőtében a felszámoló. Ennek a pernek nem tárgya az adóhatóság hitelezői igényének nagysága. Ennek vizsgálata esetlegesen a NAV, mint hitelező által indítandó marasztalási perben merülhet fel (Cstv. 33/A. § (6) bekezdés).

Az alperessel szemben csődbüntett miatt folyamatban lévő büntetőeljárásra tekintettel sem indokolt az eljárás felfüggesztése. Az alperessel szembeni büntető anyagi jogszabályokkal kapcsolatos fogalmak nem azonosak a Cstv. 33/A. §-ban írt fogalmakkal. Jelen perben nem az a lényeges – a büntetőeljárásban vizsgálándókkal szemben –, hogy az adós vezetője az ésszerű gazdálkodással ellentétes gazdálkodást folytatott-e, amely a fizetéseképtelenné válást előidézte, illetve mikor adták be az adóssal szemben a fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelmet. Mindebből következően tehát az elsőfokú eljárás alperes által hivatkozott okból történő felfüggesztése nem volt indokolt, mert egyik, alperes által hivatkozott eljárásban hozandó döntés sem előkérdése a jelen peren hozandó érdemi döntésnek.

A fentiek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján – az indokolás kiegészítésével – helybenhagyta.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a sikertelen fellebbezést előterjesztő alperes viseli saját költségeit, míg a pernyertes felperesnek felszámítható másodfokú eljárási költsége nem merült fel, ezért arról az ítéletátlának rendelkeznie nem kellett.

S z e g e d , 2018. október 11.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.	Béri András s.k. .	Dobler László s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró

A kiadmány hitelül:
Czirokné Horváth Gabriella
tíztvíelő